

Ábrahám élete

Lekció: Mk. 15.20-41

Textus: Gen. 22.

1999. jún. 6.

Gazdagrét

Isten, aki próbára tesz, és aki gondoskodik

Valahányszor ezt a fejezetet olvasom a Bibliából, mindig eszembe jut egy kisfiú, akivel évekkkel ezelőtt ismerkedtem meg hittanórán. Ábrahám történetét vettük, és úgy, ahogy a gyülekezetben is, együtt beszéltük meg Isten Ábrahámnak adott ígéletét, valamint azt a sok mindent, ami az ígélet beteljesedését megelőzte. A kisfiú nagyon mélyen azonosult a történettel, nagyon komolyan vette Isten beszédét, és igazán nyitott szívvel fordult az Úrhoz. Azután eljött az a nap, amikor Izsák feláldozásának történetét kezdem elmondani nekik. Sohasem felejttem el, ahogy Isten parancsát hallván, tágra nyitott szemeiből elkezdtek csorogni a könnyek.

Ez a természetes reakció arra, amit ma olvastunk. Félelmetes, lélegzetelállító eseményekkel találjuk magunkat szemben. Ezekben az eseményekben megismerjük egy kicsit Izsákot, még közelebb kerül hozzánk Ábrahám személye, de a legdöntőbb az, amit Istenről, a mi Urunkról, Jézus Krisztus Atyjáról tudunk meg. A vele való találkozás gyakran nem könnyű és kellemes élmény, ugyanakkor mégis olyan dolog, amely a benne bízó ember számára annyira fontos, mint egy falat kenyér.

I. Isten, aki próbára tesz

Isten, aki próbára tesz, szól: *"Ábrahám! ... Fogd a fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz, Izsákot, és menj el a Mórijjá földjére, és áldozd fel ott égőáldozatul az egyik hegyen, amelyet majd megmondok neked!"* Hogyan mondhat Isten ilyet?! Milyen ez az Isten, aki Ábrahámot - úgy tűnik - eddig hitegette? Sőt, hogyan lehetséges, hogy ez az Isten az én Istenem és a te Istened is?

Önellentmondásba keveredik. Mi értelme volt az ígéletnek, az ígélet beteljesítésének, ha most saját csodáját semmisíti meg? Teljesen érthetetlen ez a parancs, ami úgy érkezik Ábrahámhoz, mint derült égből a villámcsapás. Mi lesz az ígéretekkel, Ábrahám utódjával, a földdel, a nagy néppel, az áldással?

De nemcsak önellentmondásba keveredik Isten, hanem kegyetlen is. Már szavából kiderül, hogy tudja, mit jelent ez Ábrahámnak (fiadat, egyetlenedet, akit szeretsz). Hogyan követelheti Isten egy ember életét áldozatul?

Persze megkapjuk a választ, tudjuk, mi történik: *"...Isten próbára tette Ábrahámot..."* Ugyanakkor kit nyugtat ez meg? Isten így próbál meg? Miért? Mi szükség van erre?

Csak azt mondhatjuk, hogy Isten, aki próbára tesz, Isten. Mindenható, szuverén Úr. Ki az, aki számonkérheti őt? Ki az, aki bölcsőbbnek vagy igazságosabbnak vélheti magát? Ki az, aki vitába szállhat vele?

Látnunk kell azt is, hogy a próba nem játék. Nem arról van szó, hogy Istennek nincs jobb dolga, ezért magát szórakoztatja az Ábrahámnak adott paranccsal. A 12. versből egyértelműen kiderül, hogy mi ennek a próbának a célja (*"...most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem tagadtad meg tőlem fiadat, a te egyetlenedet"*). A próba tehát nem az égiek céltalan és szeszélyes szórakozása, hanem a Mindenható Isten tudatos cselekvése. Azért próbál meg, hogy lássa: *teljesen az övé vagy-e?* Mert a mi Istenünk olyan Isten, aki ígéreteket ad, és azokat beteljesíti, olyan Úr, aki szabadulást hoz és megvált, ugyanakkor aki nem elégedik meg mással, mint a teljes odaszánással. Istent az érdekli, hogy vajon Ábrahám teljes szívvel az övé-e, és ez csak úgy derül ki, ha megpróbálja őt.

Nem kell sokat gondolkodnunk azon, hogy miért most jött el a próba ideje. Ábrahám reménysége beteljesedett, 25 év után Izsák megszületett. Születése óta évek teltek el, Izsák

növekszik, Ábrahám az Úr áldása nyugszik (vö. 21.22-34). Ábrahám elégedetten ránéz a mellette futkosó kis Izsákra, és azt mondja: Izsák a jövő. Most már tényleg nem a szolgálom fogja örökölni a házat. Ábrahám számára az ígéret gyermeke lesz a záloga annak, hogy Isten többi ígérete (föld, nagy nép, áldás a népeknek) be fog teljesedni. De talán látjuk mindebben, hogy milyen könnyen válik Isten ajándéka - bálványá. Mintha Isten azt kérdezné a próba által: "Most, hogy tiéd a régen várt gyermek, kiben bízol? Kihez vagy hűséges? Ezek után Izsák az ígéretek beteljesedésének garanciája, vagy én magam? Valójában kiben bízol, Izsákban, vagy bennem?"

Amikor Isten megadja azt, amire várva vártál, ami a szemed fénye, mi történik veled? Nem válik-e számodra Isten ajándéka a boldogság, a remény, a bizalom forrásává? Nem keveredik-e össze a szívedben az ajándék szeretete az ajándékozó szeretetével? Mert innentől már nem Isten az első. Az ember szíve, Isten iránti odaszánása megosztottá válik. Idetartozhat...

- egy gyermek születése
- újfajta békeség a családban Jézus Krisztus által
- a visszanyert egészség
- barát vagy barátnő
- új lakás, ház
- nagyon vágyott eredmény, vizsga
- keresztyén szolgálatban: lelki ajándék

És akkor Isten megpróbál: Ábrahám, fogd a te fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz, és áldozd fel! Látni akarom, hogy kiben bízol, kit szeretsz jobban, mi a fontos neked az életben. Isten téged is megpróbál, mert ő olyan Isten, aki próbára tesz. Aki tudni akarja, hogy valójában mi van benned, kihez ragaszkodsz. Lehet, hogy már el is kezdett beszélni veled valamiről, amihez nagyon ragaszkodsz. Most érted meg, hogy mi történik benned, körülötted, és miért történik, ami történik. Ábrahám, fogd a te fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz, és áldozd fel!

"Ábrahám fölkelt reggel, fölnyergelte a szamarát, maga mellé vette két szolgáját meg Izsákot, a fiát. Fát is hasogatott az áldozathoz. Azután elindult arra a helyre, amit az Isten mutatott neki." Ábrahám e válasza Isten parancsára egészen megdöbbentő. Nyomat sem találjuk a vitatkozásnak, késlekedésnek, magyarázkodásnak, nem próbál elmenekülni Isten elől.

Engedelmeskedik az Úr szavának. Az úton, amíg eljut az Isten által kijelölt helyre, három keserves napja van gondolkodni, az egész helyzetet újra és újra maga elé képzelni. Hogy pontosan mi megy végbe benne, nem tudjuk. De amikor a harmadik napon felemelte a tekintetét, és meglátta azt a helyet, a szolgáit hátrahagyta, és Izsákkal ment tovább. Ekkor hangzik el egy második párbeszéd, most már nem Ábrahám és Isten, hanem az apa és fia között. Ebben hallunk Istenről, aki gondoskodik.

II. Isten, aki gondoskodik

"Apám! ... Itt van a tűz meg a fa, de hol van az áldozatra való bárány? ... Isten majd gondoskodik az áldozatra való bárányról, fiam." Ábrahámnak ez a válasza a történet kulcsmondata. Azt vallja meg az apa, hogy a próbára tevő Isten azonos a gondoskodó Istennel.

Figyeljük meg Ábrahám teljes, feltétel nélküli bizalmát! A bibliai hit nem más, mint ismeret, bizalom, valamint engedelmisség. Ábrahám engedelmisségét már láttuk. Itt feltétel nélküli bizalmára derül fény. Ez a bizalom a próbáratevő Isten gondviselésében árnyalja a képet. Megértjük, belelátunk Ábrahám engedelmisségébe. Nem egy elkeseredett, fogait összeszorító, gyűlölködő, legyőzött ember megy itt a Mórijjá hegye felé. Természetesen kínlódik, gyötrődik, szenved. De mindezek mögött ott él szívében a bizonyosság, hogy Isten - gondviselő Isten. Hűséges, igaz és törődő - még itt is és most is.

A gondviselés szó előrelátást is jelent. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Ábrahám tudta: nincs baj, Izsák úgymegmarad, Isten ilyet nem tehet. Az Istennel járás soha nem garanciája a "happy end"-nek. Ebből a történetből kiderül, hogy a hit milyen halálosan komoly dolog. *Mert ha*

hiszel, akkor engedelmeskedsz a próbára tevő Istennek. A Gondviselőbe vetett bizalom pedig nem az, hogy az események vége úgy alakul, ahogy az nekünk tetszik. Természetesen igaz, amit Pál apostol ír a Római levélben: "...akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál..." (Róm.8.28.). Ez azonban nem azt mondja, hogy Ábrahám visszakapja Izsákot. Hisz Isten ígéretének, amely szerint utóda nagy néppé lesz, de ez az ígéret egy "másik Izsákban" is beteljesedhet. Amikor Ábrahám fia kérdésére annyit mond, hogy Isten majd gondoskodik a bárányról, még nem tudja, mi fog történni. Minden lehetséges, Ábrahám sem tud biztosan, de bízik az Úrban.

Erre a magatartásra így szólít fel bennünket Isten igéje más helyeken:

"Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, ő munkálkodik!" (Zsolt.37.5)

"Bizony a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim. Mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, az én gondolataim a ti gondolataitoknál." (Ézs.8.9)

A próbatevő és a gondoskodó Isten áll előttünk. Milyen gyakran van, hogy mi csak a gondoskodóról akarunk tudni. Arról, akinek - szerintünk - kötelessége, hogy segítsen, megáldjon, kiszolgáljon. Sokan úgy tekintenek rá, hogy ez a dolga, ezért Isten, ha valamiért, hát ezért van érdemes jónak lenni vele. Sokan elvárják gondoskodását akkor is, ha nem teljes szívvvel az övéi. Gondold végig, hogy vajon te nem így vagy-e ezzel? Nem követed, nem vagy osztatlanul az övé, de elvárod, hogy gondoskadjon, úgy és akkor, ahogy és amikor igényeled. Gyakran te akarsz diktálni neki: "Ha gondoskodó Isten vagy, ez és ez, amit akarok. Csak így tudom elképzelni a te törődésedet." Ilyenkor azonban szó sincs feltétel nélküli bizalomról, mint azt Ábrahámnál láttuk, csak feltétlen elvárásokról...

De ma Isten nem így áll eléd. Nem engedi tovább ezt a torz képet, és ezt a viselkedést. Úgy jön hozzád, mint aki próbára tesz, hogy lássa, kié vagy, és mint aki gondoskodik, úgy, ahogy nem várod. Úgy szól hozzád, mint aki egyszerre ad fájdalmas parancsot - és csodálatos ígéretet. Elismered-e őt hittel?

Azt, akivel az ő Fia, Jézus ugyanígy találta magát szemben. Jézus Krisztus kereszthalála Isten próbájának totális kifejezése. Választania kellett a Gecsemánéban, hogy saját életét szereti jobban, vagy pedig az Atya akaratát. És Jézus úgy áll előttünk, mint aki csak a gondoskodásban bízik, és ezért engedelmeskedik a próba parancsának. "Atyám, a te kezébe teszem le lelkemet..." A kereszthalál próbája után azonban az Atya gondoskodása is megmutatkozik: feltámasztja Jézust. A halálból jött vissza, ahogy Izsák is, amikor Ábrahám felemelte a kést, de az angyal kiáltott: "Ábrahám! ... Ne nyújtsd ki a kezedet a fiúra, és ne bántsd őt, mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem tagadtad meg tőlem a fiadat, a te egyetlenedet." Majd miután Ábrahám felnézett, és meglátta a kost, így nevezte el a helyet: az Úr gondoskodik.

Izsák megmenekült, Jézus Krisztus feláldoztatott. Az Atya nem kímélte az ő saját Fiát, hanem mindent nekünk adott. A megváltás csodálatos művében semmit sem tartott vissza tőlünk. *Aki mindent odaadott érted, mindent kér tőled. Aki mindent kér tőled, megpróbál téged. De aki megpróbál téged, gondoskodik rólad.*

- * Ha még nem tetted volna: fogadd el azt, aki mindent odaadott érted!
  - * Ha érzed, látod, hogy Isten kicsavar kezedből szeretett dolgokat, lásd meg: megpróbál, hogy megvizsgáljon. Engedelmeskedj neki!
  - * A próba közepette: feltételek szabása nélkül bízz benne, ráhagyván utadat!
- Ámen!